

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Сумської обласної державної
адміністрації – керівник територіальної
підсистеми єдиної державної системи
цивільного захисту

М. КЛОЧКО

« _____ » 2018 р.

Програма

прискореної підготовки працівників суб'єктів господарювання,
підприємств, установ та організацій до дій в особливий період

Схвалено педагогічною радою
Навчально-методичного центру
цивільного захисту та безпеки
життєдіяльності Сумської області
Протокол № 6
Від «14» грудня 2018р

I. Загальні положення

1.1 Програма прискореної підготовки працівників суб'єктів господарювання, підприємств, установ та організацій до дій в особливий період (далі - Програма) розроблена відповідно до закону України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 р. № 389-VIII (із внесеними до нього змінами), Кодексу цивільного захисту України та Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», окремого доручення заступника Голови ДСНС України від 04.02.2015 р. № В-39 з метою встановлення рекомендованого змісту занять, а також навчального часу на їх проведення.

Програма призначена для працівників підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності і підпорядкування з метою набуття теоретичних та практичних навичок та вмінь в умовах застосування засобів ураження в особливий період.

1.2 В процесі вивчення Програми рекомендується:

ознайомлення із завданнями та особливостями організації заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації в різних режимах функціонування єдиної державної системи цивільного захисту, організації та порядку дій за сигналами оповіщення;

вивчення основних способів захисту працівників від уражаючих факторів надзвичайних ситуацій (НС) з урахуванням особливостей виробничої діяльності в умовах застосування різноманітних засобів ураження в особливий період;

ознайомлення з інформацією, що міститься в планах реагування на НС та порядку дій в умовах загрози виникнення або виникнення НС в тому числі і в особливий період;

набуття практичних вмінь щодо користування засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння, проведення рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації НС;

оволодіння навичками з надання домедичної допомоги потерпілим.

II. Орієнтовний обсяг знань та вмінь за Програмою

2.1 У результаті проходження навчання за Програмою працівники повинні знати:

основні принципи функціонування об'єктової системи оповіщення цивільного захисту, сигнали оповіщення про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації, організацію та порядок оповіщення та зв'язку на підприємстві, установі, організації, порядок дій за сигналами оповіщення;

засоби індивідуального та колективного захисту, порядок і правила користування ними;

основні небезпечні виробничі фактори, техногенні та природні небезпеки, що ймовірні для місця розташування підприємства, установи та організації і

можуть бути додатково спричинені застосуванням засобів ураження в особливий період;

обов'язки і дії працівників під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій згідно із планами реагування на НС;

способи та засоби запобігання пожежам та вибухам, типові дії працівників при їх виникненні, способи застосування первинних засобів пожежогасіння;

заходи щодо сприяння проведенню на підприємстві, в установі та організації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах особливого періоду;

оволодіння навичками з надання домедичної допомоги потерпілим.

2.2 У результаті проходження навчання за Програмою працівники повинні вміти:

чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно із планами реагування на НС;

користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння;

сприяти проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах особливого періоду;

дотримуватися режимів радіаційного захисту; надавати першу допомогу потерпілим у НС.

2.3 В результаті навчання за програмою кожен працівник підприємства, установи, організації повинен чітко знати порядок та алгоритм дій за сигналами оповіщення, способи застосування засобів захисту, порядку проведення аварійно-рятувальних робіт, порядок укриття у захисних спорудах, основні правила надання домедичної допомоги.

За підсумками навчання за Програмою у тих, хто навчається, повинна сформуватись психологічна готовність до адекватних дій в умовах стресового впливу різноманітних засобів ураження.

III. Орієнтовний розподіл навчального часу та рекомендовані теми занять

Найменування розділу	Форма навчання, години	
	Групове заняття, год.	Тренування
1	2	3
Тема 1. Організація та порядок оповіщення на підприємстві, установі, організації в особливий період	0,5	–
Тема 2. Засоби колективного та індивідуального захисту, порядок приведення їх в готовність та застосування.	1	–
Тема 3. Зміст плану цивільного захисту на особливий період	0,5	–
Тема 4. Організація та проведення рятувальних та інших невідкладних робіт з урахуванням	1	–

особливостей виробничої діяльності, порядок взаємодії з аварійно-рятувальними службами		
Тема 5. Домедична допомога постраждалим	1	1
Тема 6. Дії за сигналами оповіщення, порядок приведення в готовність та заняття сховища (укриття)	–	1
Всього:	4	2

IV. Орієнтовний зміст тем Програми

Тема 1. Організація та порядок оповіщення на підприємстві, установі, організації в різних режимах функціонування єдиної державної системи цивільного захисту та в особливий період.

Що таке особливий період. Робота підприємства, установи, організації в особливий період. Організаційна структура управління цивільним захистом підприємства, установи, організації.

Основні поняття про надзвичайну ситуацію, види та рівні надзвичайних ситуацій. Попереджувальний сигнал «Увага всім!». Порядок отримання інформації про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації.

Організація оповіщення та зв'язку, доведення інформації на підприємстві, установі, організації. Порядок дій працівників за сигналами оповіщення.

Об'єктова комісія з питань надзвичайних ситуацій та тимчасові органи з евакуації. Евакуація, порядок її проведення, правила поведінки та обов'язки евакуйованих працівників.

Тема 2. Засоби колективного та індивідуального захисту, порядок приведення їх в готовність та застосування.

Захисні споруди цивільного захисту, їх призначення та облаштування. Порядок заповнення захисних споруд та правила поведінки працівників, які укриваються в них. Які захисні споруди є на підприємстві, установі, організації чи поблизу від нього (неї). Де і як укриваються працівники в разі можливого авіаційного (ракетного) удару чи артилерійського обстрілу. Маршрути руху до сховища, порядок руху, заповнення сховища.

Принципи дії, індивідуальний підбір та правила користування протигазами, респіраторами та засобами індивідуального захисту шкіри. Час, місце та порядок їх отримання працівниками.

Медичні засоби, що входять до індивідуальних аптечок та їх призначення. Вивчення вмісту аптечок. Індивідуальний перев'язочний пакет. Індивідуальні протихімічні пакети. Де і як працівники їх отримують.

Тема 3. Дії працівників за планами реагування на НС, фактори, що забезпечують безаварійну зупинку виробництва, покидання робочого місця в умовах НС та особливого періоду.

Основні положення плану на особливий період, календарні плани, посадові обов'язки та алгоритми дій посадових осіб.

Порядок зупинки технологічних ліній та безаварійного відключення всіх

вузлів обладнання, енергомереж, комунікацій та джерел живлення. Мінімальний перелік працівників, які забезпечують безаварійну зупинку виробництва в короткі терміни.

Обов'язки працівників (згідно з робочою інструкцією) на своїх робочих місцях по відключенню обладнання, перекриттю доступу води, газу, пару, електроенергії, зниженню тиску в апаратах. Забезпечення збереження технологічного обладнання, а також максимально можливе збереження продукції і сировини, які знаходяться в процесі виробництва.

Тема 4. Організація та проведення рятувальних та інших невідкладних робіт з урахуванням особливостей виробничої діяльності, порядок взаємодії з аварійно-рятувальними службами.

Відомості щодо об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту. Відомча та добровільна пожежна охорона. Аварійно-рятувальне обслуговування підприємств, установ, організацій. Система керівництва рятувальними роботами, координація дій виробничого персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Загальні правила та особливості поведінки людей при обстрілах артилерійськими снарядами, мінами, реактивними системами залпового вогню, авіаційних ударах. Вміст тривожної валізи, який рекомендується мати.

Дії та порядок поведінки після закінчення обстрілу.

Місця можливого захисту від обстрілів та авіаційних нальотів на підприємстві, установі, організації та шляхах руху на роботу і з роботи.

Тема 5. Домедична допомога постраждалим.

Юридичні аспекти надання домедичної допомоги.

Основні правила надання домедичної допомоги потерпілим у невідкладному стані.

Надання домедичної допомоги потерпілому який знаходиться в стані клінічної смерті.

Способи і правила транспортування потерпілого, показання для транспортування або переміщення потерпілого.

Порядок надання домедичної допомоги за наявності великої кількості потерпілих.

Особливості надання домедичної допомоги при позиційному стисканню м'яких тканин.

Домедична допомога при вогнепальних та осколкових пораненнях голови, грудної клітки, живота та кінцівок. Травматична ампутація кінцівок.

Способи іммобілізації переломів та накладання пов'язок.

Основні способи зупинки кровотечі.

Домедична допомога при хімічних, термічних, радіаційних ураженнях.

Надання домедичної допомоги при підозрі на шок.

Тема 6. Дії за сигналами оповіщення, порядок приведення в готовність та заняття сховища (укриття).

Тренування проводяться з метою формування та/або практичного відпрацювання умінь та навичок в діях за сигналами оповіщення, користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, дотримання правил поведінки під час проведення евакуації людей і матеріальних цінностей, руху по маршрутам до захисних споруд (місць укриття), проведення серцево-легеневої реанімації та інших способів надання домедичної допомоги потерпілим, взаємодії з аварійно-рятувальними підрозділами та медичними працівниками.

Тренування є спрощеними за організацією та скорочені за часом і обсягом злагоджені навчальні заходи, що спрямовані на вирішення завдань запобігання, мінімізації або ліквідації наслідків НС на підприємстві, в установі або організації в умовах, максимально наближених до обстановки, що може бути спричинена артилерійським чи мінометним обстрілом, авіаційним нальотом або сукупністю небезпечних подій та явищ.

Література

1. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI.
2. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 р. № 389-VIII (із внесеними до нього змінами).
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2013 р. № 306 «Про затвердження Порядку формування державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 р. № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту» (зі змінами).
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 р. № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» (зі змінами).
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2013 р. № 787 «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту».
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2017 р. № 733 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту».

11. Наказ МВС України від 21.10.2014 р. № 1112 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу з функціонального навчання».

12. Наказ МВС України від 21.10.2014 р. № 1113 «Про затвердження Вимог до структури та змісту програм функціонального навчання».

13. Наказ МВС України від 30.12.2014 р. № 1417 «Правила пожежної безпеки в Україні», зареєстрований Мін'юстом 05.03.2015 р. № 252/26697.

14. Наказ МНС України від 15.08.2007 р. № 557 «Про затвердження Правил техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях».

15. Наказ МНС України від 10.10.2012 р. № 1250 «Про затвердження Плану інформаційно-роз'яснювальних заходів МНС України у сфері боротьби з тероризмом».

16. Наказ МВС України від 10 липня 2017 року № 579 «Методика планування заходів з евакуації».

17. Наказ ДСНС України від 08.08.2014 № 458 «Про внесення змін до Програми загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях»

18. Розпорядження голови Сумської обласної державної адміністрації від 14.03.2016 № 123-ОД «Про створення формувань цивільного захисту та мережі спостереження та лабораторного контролю».

19. Розпорядження голови Сумської обласної державної адміністрації від 06.03.2016 № 134-ОД «Про затвердження Положення про обласні спеціалізовані служби цивільного захисту та утворення територіальних спеціалізованих служб цивільного захисту Сумської області».

20. ДСТУ 5058:2008 Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

21. ДСТУ 4933:2008 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Техногенні надзвичайні ситуації.

22. ДСТУ 4934:2008 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Джерела фізичного походження природних надзвичайних ситуацій.

23. ДСТУ 7097:2009 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Джерела техногенних надзвичайних ситуацій. Класифікація і номенклатура параметрів уражальних чинників. Загальні положення.

24. ДК 019:2010 Класифікатор надзвичайних ситуацій.

25. ДБН В.2.2.5. 97 Захисні споруди цивільної оборони.

26. ДБН В. 1.2-4-2006. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони).

27. НРРУ-97/Д-2000 Норми радіаційної безпеки України. Радіаційний захист від джерел потенційного опромінення.

28. СОУ МНС 75.2-00013528-002:2010 Фільтрувальні засоби захисту органів дихання населення у НС.

29. Осипенко С.І. Поради майстру виробничого навчання курсів цивільного захисту: метод. посіб. / С.І. Осипенко. – Вінниця: ФОП Рогальська І.О., 2017. – 156 с.

Начальник Навчально-методичного
центру цивільного захисту та
безпеки життєдіяльності Сумської
області

С. ЛУКАШЕНКО